

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Wykonywanie orzeczeń to przymusowe wykonanie zobowiązania na podstawie orzeczenia sądu lub decyzji innego organu. W większości przypadków chodzi o egzekucję długów stwierdzonych orzeczeniem. Kolejną ważną formą wykonywania orzeczeń jest eksmisja, tj. nałożenie obowiązku wyprowadzenia się z budynku lub jego części. Wykonaniu może również podlegać zobowiązanie do wydania określonych rzeczy innej osobie, zobowiązanie do wykonania określonej czynności oraz nakaz powstrzymania się od wykonania określonej czynności. Tego rodzaju zobowiązania i nakazy wykonuje się z zastosowaniem środków przymusu lub kar pieniężnych, zależnie od okoliczności. Możliwe jest także przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego w celu dokonania zajęcia nakazanego przez sąd lub wykonania innych środków zabezpieczających. W Finlandii przymusowe odzyskiwanie należności wchodzi w zakres kompetencji organu egzekucyjnego, który jest organem państwowym. Egzekucja jest niezależną czynnością prawną, a lokalne organy egzekucyjne podejmują decyzje w sposób niezależny i bezstronny.

Wykonywanie orzeczeń w kwestiach objętych przepisami dotyczącymi dzieci

W sprawach objętych przepisami dotyczącymi dzieci wykonuje się orzeczenia sądowe, takie jak nakaz wydania dziecka. Podstawą wykonania może być również umowa potwierdzona przez służby socjalne. Kolejną ważną kwestią jest to, że w Finlandii prawo do odwiedzin to prawo dziecka, a nie rodzica. Wykonanie orzeczenia sądowego w sprawie prawa do opieki nad dzieckiem lub prawa do odwiedzin podlega ustawie o wykonywaniu orzeczeń dotyczących prawa pieczy nad dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem (Laki lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päättöönpanosta 619/1996). Ustawa ta ma również zastosowanie do wykonywania wszelkich postanowień w przedmiocie środków tymczasowych. Przepisy wspomnianej ustawy stosuje się również w przypadkach, gdy orzeczenie sądu lub decyzja innego organu wydane za granicą podlegają wykonaniu w Finlandii na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003.

Komornik sądowy może wykonać postanowienie w przedmiocie pieczy nad dzieckiem, jeżeli orzeczenie w tej sprawie wydano w ciągu ostatnich trzech miesięcy. W innych przypadkach należy zwrócić się do sądu o wydanie tytułu wykonawczego. Sąd może odrzucić wniosek dotyczący wykonania orzeczenia wyłącznie wówczas, gdy byłoby ono sprzeczne z dobrem dziecka. W ramach wykonywania orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem sąd zobowiązuje drugą stronę do wydania dziecka powodowi pod groźbą kary pieniężnej. Sąd może wydać postanowienie w kwestii odbioru dziecka. W ramach wykonywania orzeczeń dotyczących prawa do odwiedzin druga strona jest obowiązana umożliwić odwiedziny i rozpocząć inne działania zarządzane w postanowieniu w celu doprowadzenia odwiedzin do skutku.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

W Finlandii za wykonywanie orzeczeń odpowiadają lokalne organy egzekucyjne. Właściwy lokalny organ egzekucyjny określa się na podstawie miejsca zamieszkania dłużnika. W przypadku braku szczegółowych informacji na temat miejsca zamieszkania dłużnika w Finlandii wniosek o wykonanie można złożyć do dowolnego lokalnego organu egzekucyjnego, na przykład do organu egzekucyjnego w Helsinkach (Helsingin uloottovirasto). Mimo że wnioski kieruje się do lokalnych organów egzekucyjnych, ich jurysdykcja obejmuje terytorium całego kraju.

Dane kontaktowe lokalnych organów egzekucyjnych można znaleźć pod adresem: <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/yhteystiedot.html>

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Egzekucja wymaga złożenia wypełnionego pisemnego wniosku o wszczęcie egzekucji przez wierzyciela z podaniem podstawy egzekucji. Nie wymaga to uiszczenia z góry przez wierzyciela opłaty egzekucyjnej. (Wniosek o wszczęcie egzekucji dostępny jest na stronie internetowej [administracji sądowej](#)). Komornicy mają obowiązek wykonywać wyroki sądu lub inne podstawy egzekucji przewidziane w przepisach prawa i nie mogą kwestionować ich zasadności. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego wymaga ustawowo określonej podstawy egzekucji, nakładającej obowiązek na dłużnika. Komornik musi sprawdzić, czy od czasu wydania wyroku sądu dług nie przestał istnieć w wyniku jego spłaty lub upływu okresu przedawnienia. Prawo do otrzymania płatności z tytułu zabezpieczenia (np. hipoteki) regulują odrębne przepisy.

3.2 Główne warunki

W sprawach cywilnych i handlowych podstawą egzekucji jest zazwyczaj wyrok lub postanowienie sądu powszechnego. Nie jest wymagany osobny tytuł wykonawczy. Do sądów powszechnych należą sądy rejonowe (*käräjäoikeus*) pełniące funkcję sądów pierwszej instancji oraz sądy apelacyjne (*hovioikeus*) i Sąd Najwyższy (*korkein oikeus*) pełniące funkcję sądów odwoławczych. Podstawę egzekucji może także stanowić wyrok sądu polubownego. W praktyce do najważniejszych podstaw egzekucji należy nakaz alimentacyjny potwierdzony przez organ gminny. Z drugiej strony Finlandia nie uznaje za podstawę egzekucji umów między podmiotami prywatnymi.

Orzeczenie, od którego wniesiono odwołanie, może być wykonane, jeżeli wierzyciel złoży kaucję określoną przez komornika na wypadek ewentualnej szkody, którą może ponieść dłużnik. Nie wypłaca się jednak wierzycielowi środków pieniężnych do czasu uprawomocnienia się zarówno podstawy egzekucji, jak i wszelkich postanowień o zajęciu i egzekucji z wynagrodzenia.

Najważniejsze przepisy dotyczące wykonalności orzeczeń wydanych poza terytorium Finlandii można znaleźć w prawie UE (np. w rozporządzeniach Bruksela I (nr 44/2001) i Bruksela IIa (2201/2003)) oraz w konwencji o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych w krajach nordyckich.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakimi składnikami majątku mogą podlegać egzekucji?

Po wszczęciu postępowania egzekucyjnego wysyła się do dłużnika zawiadomienie o złożeniu wniosku oraz wezwanie do zapłaty. Jeżeli dłużnik nie zapłaci kwoty wskazanej w wezwaniu do zapłaty i nie skontaktuje się w sprawie opłaty egzekucyjnej z własnej inicjatywy, egzekucja rozpoczyna się od zbadania i ustalenia dochodu i aktywów dłużnika na podstawie danych z rejestru.

Zasadniczym elementem tych działań jest sprawdzenie aktywów dłużnika w banku. Najczęściej zdarza się egzekucja z wynagrodzenia i ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Zamiast potrącania sumy z wynagrodzeń wypłacanych w regularnych odstępach czasu można również zatwierdzić plan płatności. Środki służące ustaleniu dochodów i aktywów dłużnika oraz wszelkie dalsze dochodzenia regulują odpowiednie przepisy ustawy. Komornicy mają szeroki zakres uprawnień określony w ustawie, który umożliwia im dostęp do informacji o sytuacji finansowej dłużników za pomocą szeregu rejestrów. Komornicy są również obowiązani wyszukać aktywa dłużnika. Środki egzekucyjne przeprowadza się bez zbędnej zwłoki. Na przykład, jeżeli dłużnik

otrzymuje regularne dochody, pierwsza płatność na rzecz wierzyciela następuje zwykle w ciągu dwóch miesięcy od wszczęcia postępowania. Dłużnik ma prawo do odwołania, nie powoduje to jednak przerwania egzekucji, chyba że sąd postanowi inaczej.

Można składać wnioski o egzekucję w pełnym lub ograniczonym zakresie. Wierzyciele mogą także zwrócić się do organów egzekucyjnych o monitorowanie długu przez okres dwóch lat, w drodze tak zwanej rejestracji bierniej, jeżeli nie jest możliwe jego natychmiastowe ściągnięcie. Zatrudnienie adwokata lub doradcy prawnego do celów postępowania egzekucyjnego nie jest konieczne.

Zajęciu mogą podlegać wszystkie rodzaje ruchomości i nieruchomości należących do dłużnika, które nie są objęte ochroną lub wyłączeniem, podobnie jak prawa, należności lub przedmioty o wartości pieniężnej. Jeżeli wierzyciel złożył wniosek o egzekucję w ograniczonym zakresie, zajęciu podlegają jedynie takie składniki majątku, które ujęto w rejestrach jako niewymagające spieniężenia. Jeżeli konieczne jest spieniężenie zajętych składników majątku, zazwyczaj sprzedaje się je w ramach sprzedaży egzekucyjnej, którą zwykle ogłasza się w lokalnych gazetach i w internecie.

Linki do ogłoszeń o sprzedaży:

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ajankohtaista/myynti-ilmoitukset.html>

<https://huutokaupat.com/ulosotto/>

Fińska ustawa o egzekucji (Ulototolaki) zawiera również przepis szczególny, zgodnie z którym osoba nadzorująca dział egzekucji może podjąć decyzję o zignorowaniu sztucznych ustaleń dotyczących aktywów. Oświadczenie, że aktywa należą do osoby trzeciej, nie stanowi przeszkody dla ich zajęcia, jeżeli: stwierdzono, że status osoby trzeciej opiera się na ustaleniach dotyczących aktywów lub na innych uzgodnieniach o statusie prawnym, który nie odpowiada ich rzeczywistemu charakterowi lub celowi, biorąc pod uwagę fakt, że uprawnienia dłużnika są równoważne uprawnieniom właściciela, jego działania są równoważne z działaniami właściciela oraz że dłużnik uzyskuje w wyniku tego uzgodnienia zyski i inne równoważne korzyści oraz ich status prawny jest wyraźnie wykorzystywany w celu uniknięcia egzekucji lub uniemożliwienia wierzycielom dostępu do nich, a także w innym wypadku odzyskanie długu od dłużnika w rozsądnym terminie jest mało prawdopodobne.

Nie można jednak przeprowadzić zajęcia, jeżeli osoba trzecia będąca stroną uzgodnienia przedstawi jasne dowody na to, że takie zajęcie mogłoby naruszyć jej rzeczywiste prawa. Komornik konsultuje się w stosowny sposób z dłużnikiem i osobą trzecią, a także, w razie konieczności, z wierzycielem, chyba że takie postępowanie znacznie utrudni egzekucję.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Wszczęcie postępowania egzekucyjnego ma pewne skutki, natomiast zajęcie i egzekucja z wynagrodzenia pociągają za sobą poważne skutki prawne. Po dokonaniu zajęcia składników majątku dłużnik nie może zniszczyć, zbyć ani zastawić zajętych składników majątku ani decydować o nich w inny sposób ze szkodą dla wierzyciela. Wszelkie działania sprzeczne z tym zakazem są pozbawione skutków prawnych wobec wierzyciela. Osoba, na którą przeniesiono aktywa, lub osoba trzecia mogą jednak korzystać z ochrony działania w dobrej wierze. Komornicy posiadają szeroki dostęp do informacji pochodzących nie tylko od dłużnika, ale również od osób trzecich, takich jak banki. Po otrzymaniu zawiadomienia o zamrożeniu środków dłużnika bank nie może wypłacać środków z rachunku bankowego dłużnika na rzecz innych osób niż komornik. Wypłata należności lub wynagrodzenia sprzeczna z takim zakazem stanowi przestępstwo.

W wyniku sprzedaży aktywów przeprowadzonej w toku postępowania egzekucyjnego prawa własności rzeczy ulegną zmianie. Środki zgromadzone w ramach sprzedaży zostaną jak najszybciej przekazane wierzycielowi.

Majątek podlega zajęciu do wysokości kwoty niezbędnej do spłaty zadłużenia na rzecz wierzyciela. Jeżeli z wnioskiem o egzekucję wystąpiło kilku wierzycieli lub zajęte składniki majątku są na przykład przedmiotem hipoteki, środki finansowe dzieli się między wierzycieli zgodnie z kolejnością uprzywilejowania roszczeń, jak przewidziano w ustawie. Opłatami na rzecz państwa z tytułu egzekucji zazwyczaj obciąża się dłużnika. Jeżeli próba odzyskania wierzytelności się nie powiedzie, od wierzyciela pobiera się niewielką opłatę manipulacyjną. Wierzyciela obciąża się również opłatą za środki podlegające przekazaniu. W sprawach dotyczących świadczeń alimentacyjnych nie pobiera się opłaty, a świadczenie alimentacyjne ma pierwszeństwo. Płatności przekazywane co miesiąc na rzecz wierzyciela mogą się różnić, w zależności od wahań dochodów dłużnika i od kwoty długu.

Szczegóły dotyczące opłat egzekucyjnych można znaleźć na stronie internetowej: <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ulosotto/ulosottomaksut.html>

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Zgodnie z przepisami ustawy komornicy są obowiązani wykonywać swoje obowiązki sprawnie i bez zbędnych opóźnień. Jeżeli dłużnik nie posiada żadnych aktywów ani dochodów, które można zająć, sprawę zwraca się wierzycielowi ze wskazaniem jednej z następujących przyczyn: brak środków, brak dochodów i brak informacji lub inna określona szczegółowo przeszkoda w odzyskaniu długu. W takich sytuacjach szczegółowe informacje o dochodach i składnikach majątku ustala się zawsze na podstawie głównych rejestrów. Postępowanie egzekucyjne zostaje zakończone, ale wierzyciel może wnioskować o ponowne rozpoczęcie egzekucji w późniejszym terminie, przy czym w takim wypadku sytuację finansową dłużnika bada się ponownie. Na przykład wierzyciel może zwrócić się z wnioskiem o wykonanie orzeczenia, składając w odpowiednim terminie nowy wniosek w celu zapewnienia egzekucji ze źródeł takich jak zwrot podatku dłużnika na koniec roku. Wierzyciel może również zażądać wpisania długu do tzw. rejestru biernego. Jeżeli podczas dochodzenia w innej sprawie okaże się, że dłużnik posiada dochody, z których można dokonać egzekucji lub aktywa, które można zająć, lub że może otrzymać zwrot podatku, to w postępowaniu egzekucyjnym bierze się pod uwagę dług wpisany do rejestru biernego. Rejestracja bierna pozostanie w mocy przez dwa lata od daty świadectwa braku środków.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Środki egzekucyjne i decyzje komorników może zaskarżyć każda osoba, na którą taki środek lub taka decyzja ma wpływ. Środek zaskarżenia rozpatruje sąd rejonowy (*käräjäoikeus*). Należy go złożyć w terminie trzech tygodni od daty wydania decyzji lub od daty otrzymania powiadomienia o decyzji przez zainteresowaną stronę.

Wniesienie środka zaskarżenia zazwyczaj nie zawieszają postępowania egzekucyjnego, chyba że sąd postanowi inaczej. W przypadku uwzględnienia środka zaskarżenia sąd uchyla lub zmienia decyzję komornika. W niektórych przypadkach komornicy mogą także sami poprawić wszelkie oczywiste błędy w swoich decyzjach.

Jeżeli rozstrzygnięcie sporu lub roszczenia wysuwanego w związku z postępowaniem egzekucyjnym wymaga uzyskania szerokich ustnych wyjaśnień, może zaistnieć konieczność przeprowadzenia w tej sprawie postępowania cywilnego przed sądem (spór dotyczący postępowania egzekucyjnego).

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Ustawodawstwo zawiera przepisy dotyczące zakazów egzekucji, na przykład ze względów społecznych. Szereg świadczeń społecznych nie podlega zajęciu. Jeżeli dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym jest osobą fizyczną, należy oddzielić od zajmowanych aktywów wszelkie rzeczy, świadczenia i prawa określone osobno w przepisach. Ponadto aktywa nie podlegają zajęciu, jeżeli – biorąc pod uwagę wartość aktywów i inne uwarunkowania – w następstwie zapłaty kosztów egzekucji i opłat egzekucyjnych oraz spłaty wierzytelności zabezpieczonych na aktywach wierzyciel lub wierzyciele zyskaliby jedynie znikomą kwotę.

W planach spłaty i planach zajęcia uwzględnia się zawsze część dochodów dłużnika podlegającą ustawowej ochronie. Kwotę tę wyklucza się, aby umożliwić dłużnikowi pokrycie kosztów utrzymania. Co do zasady zająć można jedną trzecią wynagrodzenia dłużnika netto. Potwierdzone objęte ochroną części dochodu wraz z przykładami można znaleźć na stronie internetowej:

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>

W przypadku gdy nałożono obowiązek zapłaty na osobę fizyczną, podstawa egzekucji pozostaje wykonalna przez okres 15 lat (*okres obowiązywania podstawy egzekucji*). Termin ten wynosi 20 lat, jeżeli wierzyciel wskazany w podstawie egzekucji jest osobą fizyczną lub jeżeli podstawą roszczenia jest przestępstwo, za które dłużnik został skazany na karę pozbawienia wolności lub pracę na cele społeczne. Wyroku sądu ani innej podstawy egzekucji nie można wykonać, jeżeli prawo w nich przyznane ustało w związku ze spłatą długu lub upływem okresu przedawnienia, lub z jakiegokolwiek innego powodu. Szczegółowe informacje:

<https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index.html>

<https://valtakunnanvoudinvirasto.fi/fi/>

<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2007/en20070705>

Ta strona jest częścią portalu **Twoja Europa**.

Państwa **opinia** na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.